

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 186 (12.247)

Баҳоси эркин нарҳда

МАНФААТЛАР ВА ТАҚДИРЛАР МУШТАРАКЛИГИ — ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАР АСОСИ БЎЛГАН ҚАДРИЯТЛАРДИР

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоевнинг таклифига биноан 6-7 сентябрь кунлари расмий ташриф билан ушбу мамлакатда бўлди.

Қозоғистон Президентининг «Оқурда» саройида олий мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди. Ўзбекистон Республикаси Президенти шарафига фохрий қоровул саф тортди. Икки давлат раҳбарлари шохсупага кўтариладилар. Ўзбекистон ва Қозоғистон давлат маҳиялари янграйди. Президентлар фохрий қоровул сафи олдида ўтиладилар.

Икки давлат раҳбарлари тор доирадаги ва кенгайтирилган таркибдаги музокарада Ўзбекистон — Қозоғистон муносабатларини ривожлантиришнинг муҳим масалаларини, Марказий Осиё ва унинг атрофидаги вазият, шунингдек, томонларни қизиқтирган долзарб халқаро муаммоларни атрофлича муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг кўриб чиқилган икки ва кўп томонлама ҳусусиятга эга деярли барча масалалар бўйича позиция ва ёндашувлари ўхшаш ёки яқин экани таъкидланди.

Бугун самарали ва узоқ муддатли ҳамкорлик учун барча зарур шароитлар ва асос яратилган — бу қатъий сиёсий ирода, чуқур ҳамжихатлик, мустақам шартномавий-ҳуқуқий база ва конструктив ҳамкорлик борасида тўпланган катта тажрибадир.

Қозоғистон Ўзбекистоннинг вақт синовидан ўтган ишончли қўшнисидир. Ўзбек ва қозоқ халқларини қадимий қардошлик ришталари, муштарак тарих, тақдир, маънавий ва маданий қадриятлар, ўхшаш тил ва менталитет бирлаштириб туради.

Ўзбекистон ва Қозоғистон раҳбарлари таъкидлаганидек, халқларимизнинг умумий тарихий меросини, шунингдек, уларнинг бугуни ва келажагини ҳам бир-биридан ажратиб бўлмайди. Биз ҳар доим ўзаро яқин бўлганмиз ва ҳамisha бир-биримизга сунанмиз.

Остонадаги олий даражадаги учрашув бугунги тез ўзгаришчан ва мураккаб шароитда нафақат Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги кўп қиррали муносабатларнинг узоқ муддатли истиқболлари, балки бутун минтақамиз барқарорлиги ва унинг изчил ривожланиши кўп жиҳатдан мазкур саммит натижаларига боғлиқ эканлигини яна бир бор намоён этди.

Ислон Каримов ва Нурсултон Назарбоев Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги муносабатлар мамлакатларимизнинг узоқ муддатли стратегик манфаатлари ҳамда миллий устуворликларни умумийлиги ва муштараклиги, шунингдек, давлатларимиз олдида турган кенг миқёсдаги мақсад ва вазифаларни ҳамкорликда ҳал қилишга интилиш асосига қурилгани ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолишига ишонч билдирдилар.

Марказий Осиё минтақаси ва унинг ташқарисида тез суръат билан ўзгараётган вазиятни инобатга олган ҳолда Қозоғистон ва Ўзбекистоннинг минтақамизда барқарорлини сақлаш ва мустақамлаш, одамларнинг фаровонлиги ва тинчлигини таъминлашга қаратилган ягона ёндашувини ишлаб чиқиш алоҳида аҳамият касб этади.

Марказий Осиё ва унга туташ айрим минтақаларда юзага келаётган мураккаб вазият янги таҳдид ва хавф хатарларга қарши курашиш борасида амалий чоратдабларни қучайтиришни тақозо этмоқда.

Президентлар Ўзбекистон ва Қозоғистон Афғонистондаги вазият тезроқ изга тушишдан манфаатдор эканини таъкидладилар ҳамда давлатларимизнинг ушбу мамлакат иқтисодиётини тиклашга қўшаётган ҳис-

сасини ижобий баҳоладилар. Томонларнинг Афғонистон муаммосини бартараф этиш ва мазкур мамлакатни ижтимоий-иқтисодий тиклашга қаратилган ташаббуслари муҳим аҳамиятга эга экани таъкидланди.

Мамлакатларимиз халқаро ва минтақавий ташкилотлар доирасида алоқаларни фаоллаштириш ва ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш тарафдоридир. Кўп томонлама тузилмалар доирасидаги ҳамкорлигини изчил ривожлантириш минтақавий ва халқаро даражада барқарорлини мустақамлашга хизмат қилади. Томонлар БМТ ва бошқа халқаро ташкилотлар доирасида бир-бирини ўзаро қўллаб-қувватлашга тайёр эканлигини билдирди.

Шанхай ҳамкорлик ташкилоти доирасида ушбу ташилотта аъзо мамлакатлар ўртасидаги яхши қўшничилик, дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини чуқурлаштириш, ШХТнинг янги хавф-хатар ва таҳдидларга қарши самарали курашиш борасидаги имкониятларини кенгайтириш мақсадида сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳаларда амалий ҳамкорлики янада мустақамлашга келишиб олинди.

Икки давлат раҳбарлари Марказий Осиё сув-энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланиш масалалари бўйича ҳамкорликдаги ва принципиал позицияга алоҳида эътибор қаратдилар, ушбу соҳадаги барча масалаларни, шу жумладан трансчегаравий дарёларда янги гидротехник иншоотлар қуриш масаласини халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган нормалари ва минтақадаги барча давлатларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда ҳал этиш зарурлигини таъкидладилар.

Ўзбекистон раҳбари савдо-иқтисодий ҳамкорлик масалалари муҳокамаси чоғида Қозоғистон ушбу соҳада мамлакатимизнинг муҳим шерикларидан бири эканини, давлатларимиз ўртасида ўзаро савдо изчил ва барқарор ўсиб бораётганини таъкидлади. 2011 йил якунларига кўра, ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 47 фоиз ўсди ва 2,7 миллиард АҚШ долларидан ошди. 2012 йилнинг биринчи ярмида ушбу кўрсаткич 18 фоиз ўсиб, 1,4 миллиард долларни ташкил қилди.

Ўзбекистон ва Қозоғистон улкан имконият ва захира-ларга эга экани, улар ҳисобидан товарлар турларини кўпайтириш ҳамда икки давлат ўртасида товар айирбошлаш кўламини кенгайтириш мумкинлиги таъкидланди.

Транспорт, транспорт коммуникациялари ва транзит соҳасидаги ҳамкорлик ўзаро муносабатларнинг муҳим йўналишлари ҳисобланади.

Икки мамлакатнинг транспорт коммуникациялари аниқ келишилган тартибда ишлайдиган ва экспорт-импорт операциялари ҳамда товарлар транзитини амалга ошириш учун барча қулай шарт-шароитлар яратилган бир-бирига боғлиқ тизимга айланиши зарурлиги қайд этилди. Бу борада юларни, жумладан, темир йўл транспортни орқали транзит қилиш ва етказиб беришни ташкил этишда тариф ва нотариф преференциялар бериш ҳамкорлигининг асосий жиҳатлари ҳисобланади.

Президентлар маънавий яқинлик ва кўп асрлик анъанавий муносабатларга асосланган маданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорлигини ҳам кенгайтириш масалаларини муҳокама этдилар.

Қозоғистонда машҳур ўзбек рассомларининг кўргазмалари ташкил этилмоқда, халқ усталари хунаридан-

лар ярмаркаларида қатнашмоқда, мусиқа ҳамда театр жамоаларининг гастроллари ўтказилмоқда. Ўзбекистон кинематографчилари ўз фильмлари билан қозоқ давлатда ўтказилаётган кинофестивалларда иштирок этмоқда.

Ўзбекистонда қозоқ театрлари ва миллий-фольклор ансамбллари, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ҳузурида Қозоқ адабиёти кенгаши фаолият кўрсатмоқда. «Нурлы жол» газетаси чоп этилмоқда, телерадиоканаллар орқали махсус кўрсатув ва эшиттиришлар берилмоқда. Республика қозоқ маданияти маркази кўмағида қозоқ оқинлари, ёзувчилари ва журналистларининг ўнлаб китоблари нашр этилди. Қорақалпоқ давлат университети ва Тошкент давлат педагогика университетида қозоқ тили ва адабиёти кафедралари ташкил этилган, қатор педагогика институтларида бир неча фанларни қозоқ тилида ўқитиш йўлга қўйилган.

Шу билан бирга, Қозоғистоннинг Остона, Олмаота шаҳарлари ва бошқа тўқизта ҳудудда ўзбек маданияти марказлари очилган. Улар томонидан ҳар йили «Ўзбек халқининг тили, маданияти ва маросимлари кўни» ўтказилмоқда. Ўзбек тилидаги даврий нашрлар ва махсус телекўрсатувлар ҳамда радиозэшиттиришлар Қозоғистондаги ўзбекларнинг миллий анъана ва урф-одатларини ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

Президентлар ушбу ташриф ўзбек ва қозоқ халқларининг кўп асрлик тарихий, маданий ва маънавий яқинлиги, мамлакатларимиз манфаатларининг муштараклиги ҳамда тақдирининг узвий боғлиқлигини яна бир қарра тасдиқлаганини, ушбу қадриятлар бундан бундан ҳам икки давлатнинг ўзаро муносабатлари ҳамда ҳамкорлигининг асосини ташкил қилишини таъкидладилар.

Музокаралар якуни бўйича Ислон Каримов ва Нурсултон Назарбоев Қўшма баёнот имзоладилар. Шунингдек, шахсларни реадмиссия қилиш тўғрисида ҳукуматларара битим ва бошқа қатор икки томонлама ҳужжатлар имзоланди.

Президентлар оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда мазкур ташриф ва имзоланган муҳим ҳужжатлар икки томонлама муносабатларда кенг имкониятлар очилиши, ҳамкорлигининг ҳали фойдаланилмаган улкан салоҳиятини амалга оширишга кўмаклашишини, икки қардош халқнинг туб манфаатларига мос келишини таъкидладилар.

Президенти Ислон Каримов Президент Нурсултон Назарбоевга самимий қабул ва меҳмондўстлик учун миннатдорлик билдирди ҳамда Қозоғистон раҳбарини ўзи учун қулай вақтда Ўзбекистонга ташриф буюришга таклиф қилди.

Ташриф чоғида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов Остона шаҳридаги Ватан ҳимоячилари монументи пойига гулчамбар қўйди, Ватан мустақиллиги йўлида халқ бўлганлар хотирасига ҳурмат бажо келтирди.

Ушбу ташриф, унинг давомида бўлиб ўтган амалий фикр алмашиш ва самарали музокаралар, имзоланган ҳужжатлар мамлакатларимиз, халқларимиз манфаати йўлида ўзаро ҳамкорлигини ривожлантириш ҳамда мустақамлашда муҳим омил бўлиб хизмат қилиши шубҳасиздир.

(ЎЗА)

Шу кунларда «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг мамлакатимиз қорхоналари, ташкилотлари ва муассасаларидаги бошланғич ташкилотлари етакчилари учун ушбу шиор остида ҳудудий ўқув семинарлари ўтказилмоқда. Ўқув семинарлари доирасида «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг энг намунали бошланғич ташкилоти» республика кўрик-танловининг ҳудудий босқичлари ҳам ташкил этилмоқда.

Мустақиллик йилларида баркамол авлод-ни тарбиялаш умуммиллий вазифага айланди. Президентимиз Ислон Каримовнинг фарзандларимиз биздан кўра билимли, қучли, доно ва албатта, бахтли бўлиши шарт, деган теган маъноли сўзларида мамлакатимизда ёш авлодни тарбиялашга қаратилган давлат сиёсатининг мазмун-моҳияти ўз ифодасини топган. Зеро, Ўзбекистон халқи олдида турган буюк мақсадларга эришиш, юрт келажаги, аввало, ёшларимизга боғлиқдир. Бугунги кунда ёшлар мамлакатимиз аҳолисининг ярмидан кўпини ташкил қилади.

«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати 11 йилдан бунён ёшларга доир давлат сиёсатини амалга оширишда фаол иштирок этиб келмоқда. Бугун у мамлакатимиздаги энг

йирик нодавлат нотижорат ташкилоти бўлиб, ўз сафарида 5,5 миллиондан зиёд ёшларни бирлаштиради.

каҳр хайрли мақсадларига эришишда мазкур ҳаракатнинг бошланғич ташкилотлари муҳим ўрин тутмоқда. Бугунги кунда барча

ВАТАН РАВНАҚИ ЙЎЛИДА БИРЛАШАЙЛИК!

Таъкидлаш лозимки, «Қамолот»нинг ёшлар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларда мустақам ҳаётий позицияларни шакллантириш, ёш авлоднинг ижтимоий, иқтисодий ва ҳуқуқий масалаларини ҳал этишда, жамият кучини бирлаштириш

мактаб, коллеж-лицейлар ва олий таълим муассасалари, қорхона ва ташкилотларда «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг 15,5 мингдан ортиқ бошланғич ташкилотлари фаолият олиб бормоқда.

«Қамолот»нинг бошланғич ташкилотлари фаолияти қандай бўлиши керак? Улар олдида

— болаларга» акцияси доирасида Яққасарой туманидаги 11 та мактабда биринчи синф ўқувчилари учун «Тозалик, озодалик — саломатлик гарови» мавзусидаги интерфол дарслар ўтказилади.

✓ **ПОЙТАХТИМИЗДАГИ** «Ёшлар ижод саройи»да Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасида дипломатик алоқалар ўрнатилганининг 20 йиллигига бағишланган концерт бўлиб ўтди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

• Жиззахда «Келажак овози — 2012» республика кўрик-танловининг вилоят босқичи ғолибларини тақдирлаш маросими ўтказилди. Кўрик-танловнинг вилоят босқичида ғолиб чиқиб, республика миқёсига йўлланма олган ёш истеъдод соҳибларини тақдирлаш маросими ёшлар байрамига айланиб кетди. Тадбир доирасида ёшлар лойиҳалари, рационализаторлик таклифлари ҳамда ижодий ишлари кўргазмаси ташкил қилинди.

• Оқдарё туманида кунгабоқар ёғи ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Samargand oil ekstraksiya» масъулияти чекланган жамияти иш бошлади. Ҳозир қорхонада қирқ нафардан зиёд ёшлар доимий иш билан таъминланиб, кунига 20-22 тонна кунгабоқар қайта ишланмоқда. Келгусида ишлаб чиқариш ҳажминини босқичма-босқич ошириш ва қўшимча иш ўринлари яратиш мўлжалланаётир.

• Бердак номидаги Қорақалпоқ давлат университетидеда «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази ҳамда «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамкорлигида ўтказилаётган «Келажак овози — 2012» кўрик-танловининг Қорақалпоғистон Республикаси босқичи ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

• Жорий йилда Тошкент вилоятининг 14 қишлоқ массивларида Осиё тараққиёт банки иштирокида намунавий лойиҳалар асосида 1160 замонавий уй-жой қурилиб, ўз эгаларига топширилади.

• Тошкентда «Спорт кино ва телевидениеда» VII Халқаро саралаш фестивали якунланди. Халқаро фестивалда ғолиб чиққан ҳужжатли фильмлар жорий йилнинг декабрь ойида Италиянинг Милан шаҳрида бўлиб ўтадиган XXX Бутунжаҳон «Sport movies & TV» фестивалида намойиш этилади.

ЖАҲОНДА

• Буюк британиялик ёзувчи Чарльз Диккенсининг бир юз эллик йиллик тарихига эга номаълум мактуби топилди. Глостершир графлигидаги Блокли қишлоғида яшовчи Жеки Шианнинг айтишича, у мазкур мактубни эски инжил китоби орасидан топиб олган. Унга бу китоб кекса қариндошидан қолган. Лондон кинешди савдо уйларида сотувга қўйилмак бу топилма учун мактуб эгаси бир ярим минг фунт-стерлинг миқдоридеда мукофот пули олади.

• АҚШда давом этаётган Исаак тропик тўфони Алабама штатида, денгиз соҳилида қалин қум уюми остида ётган кемани ташқарига олиб чиққан. Бу қадимий кема соҳил яқинида яшовчи маҳаллий аҳоли томонидан аниқланган. Бугунги кунда ёрдамида ҳаракатланганидан мазкур кема тўла ёғочдан ишланган. Археологларнинг тахминича, «Рахиль» деб номланувчи бу сув транспорти ҳарбий кема бўлган.

• Бельгия пойтахти Брюсселда жамоат жойлари ва шаҳар кўчаларида ҳақоратли сўзлар ишлатган кишилар маъмурий жавобгарликка тортилади. Бу борада қабул қилинган янги ҳужжатга биноан қондабузарларга 250 евро миқдорда жарима солинади.

• Грецияда оролларни ижарага беришга оид махсус ҳусусийлаштириш дастури қабул қилинди. Мамлакат бош вазир Антонис Самараснинг сўзларига кўра, бу дастур мамлакатда давом этаётган молиявий инқироз оқибатларини енгиллаштиришга, иқтисодий тараққиётга хизмат қилади. Унинг айтишича, оролларни ижарага олган ҳар қандай ишбилармон мамлакат миллий хавфсизлиги талабларига тўла риоя этиши лозим.

ҚИСКА САТРАПДА

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Ахборот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

✓ **БУГУН** Тошкент Автомобиль йўллари институтидеда ўтказилган тадбир «Истиклол берган неъматлар» деб номланди.

✓ **БУГУН** «Ўзбекино» Миллий агентлигида «Анъана ва истиқболлар» мавзусида давра суҳбати уюштирилди.

✓ **ЭРТАГА** «Қасаба уюшмалари

Президентимиз Ислам Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган қўшма мажлисидаги «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси» номили маърузасида таъкидлаганларидек «Фуқаролик институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳозирги кунда демократик қадриятлар, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг муҳим омилга айланимда, фуқароларнинг ўз салоҳиятларини рўйбга чиқариши, уларнинг ижтимоий, социал-иқтисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини ошириш учун шароит яратимда, жамиятда манфаатлар мувозанатини таъминлашга қўмаклашмоқда».

Ҳозирги вақтда бутун дунёда маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари олдига турган асосий вазифалардан бири фуқароларнинг маҳаллий ҳокимият органларига бўлган ишончини қувватлаш ва ривожлантириш ҳисобланади. Маҳаллий ҳокимият органлари барқарор маҳаллий ҳамжамиятларни яратишда муҳим роль ўйнайди. Сифатли, таннарх нуктаи назаридан рентабелли ва ўзаро мувофиқлаштирилган ҳудудий тузилмалар ва муассасалар иқтисодий равиқ топшига ва умумдавлт, минтакавий ва маҳаллий сифатни амалга ошириш борасида ижтимоий адолатни барқарор этишга имконият яратади.

Шуни ҳисобга олиб жаҳон мамлакатларини қуйидагича таснифлаш мумкин:

1. Фуқаролик эркинликлари даражаси одатда юқори бўлган, монархлик-бюрократик марказлаштиришга нисбатан имунитети шаклланган мамлакатлар (Буюк Британия, Шимолий Европа давлатлари, Нидерландия, Швейцария, АКШ). Масалан, Финляндияда фуқароларнинг демократик ҳуқуқларини амалга ошириш принциплари маҳаллий ўзини ўзи бошқариш тўғрисидаги қонун билан қафолатланган. Бу қонун 105 моддадан таркиб топган бўлиб, шулардан 6 таси маҳаллий ўзини ўзи бошқаришда фуқароларнинг бевосита иштирок этиш ҳуқуқларига, 13 таси – фуқароларнинг муниципалитет қарорига рози бўлмаслик ёки мазкур қарор устидан шикоят қилиш ҳуқуқига бағишланган. Қонунда муниципалитетга ўз фаолияти тўғрисида фуқароларга ахборот бериш мажбуриятини юқловчи қоидалар ҳам бор. Фуқаролар маҳаллий аҳамиятга молик масалаларнинг исталган бири юзасидан яқка тартибда ташаббус билан чиқишлари мумкин. Бунда қонун маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органларига фуқаролар томонидан илгари сурилган ташаббусларни қўриб чиқиш мажбуриятини юқлайди. Скандинавия мамлакатлари ва Данияда фуқаролар муниципалитетларнинг қарорлари устидан берган турли-туман шикоятларни қўриб чиқиш маъмурий ишининг муҳим қисми ҳисобланади. Бундай шикоятлар судга берилган одатдаги даъво арзларидан ажратилади ва махсус маъмурий судларда қўриб чиқилади.

2. Бюрократик аппаратга умумий бўйсунушга асосланган ва маҳаллий даражада «ўз жавобгарлиги остида бошқариш»га амалда кам ўрин қолдирадиган мамлакатлар (Франция, Испания, Италия, Германия). Масалан, Германияда округ бошқармаси бошлиғи – жойдаги туман раҳбари туманга бўйсунувчи жамоалар устидан умумий ёки ҳуқуқий назоратни амалга оширади. Округ маъмурияти туманга бўйсунмайдиган шахарлар устидан ҳуқуқий назоратни амалга оширади ва айна пайтда туманга бўйсунувчи жамоалар устидан назорат олиб борадиган юқори турувчи орган ҳисобланади. Федерал ер ички ишлар вазирлиги туманлар ва туманга бўйсунмайдиган шахарлар устидан назоратни амалга оширади. Давлат молиявий назоратига нисбатан алоҳида нормалар амал қилади. Хар бир муниципалитет бюджети у қучга киргунга қадар давлат томонидан шу жумладан даромадлар ва харажатларнинг баланслилиги нуктаи назаридан синчиклаб текширилади ва махсус бюджет келишув тартиб-таомиллари доирасида тасдиқланиши лозим.

Биринчи гуруҳ мамлакатларида маҳаллий ўзини ўзи бошқариш ваколатларини умумий таърифлаш хос. Финляндияда муниципалитетларнинг фаолият соҳалари (ваколатлари предмети) умумий тарзда белгилаб қўйилган: таълим; соғлиқни сақлаш; ижтимоий таъминот; техник инфратузилма; атроф-муҳитни асраш устидан назорат.

Даниянинг маҳаллий ўзини ўзи бошқариш тўғрисидаги қонунда маҳаллий аҳамиятга молик масалалар умуман ёритилмаган. Дания муниципалитетлари ўзлари маҳаллий жамоа учун муҳим деб топган хар қандай масала билан шуғулланиш ҳуқуқига эга, башарти мазкур масала давлат ваколатига кирмас ва тармоқ қонунчилиги билан тартибга солинган бўлмаса. Масалан, кутубхоналар ва музика мактаблари ташкил этиш масалалари тармоқ қонунчилиги билан тартибга солинади. Агар Дания муниципалитети ўз ҳудудида муниципал мактаб очмоқчи бўлса, у бундай мактабларга доир муайян стандартларга риоя қилиши лозим. Спорт иншоотлари қуриш, спорт клубларини қўллаб-қувватлаш масалалари, аҳолининг кам таъминланган қатламларида ёрдам кўрсатиш дастурлари фақат маҳаллий қонунчилик билан тартибга солинади. Финляндияда 1988 йилдан бери муниципалитетларнинг эркинлик даражасини ошириш бўйича эксперимент

ЎЗИНИ ЎЗИ БОШҚАРИШ ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИНИНГ АЙРИМ ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАРДАГИ ТАШКИЛИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ

ўтказилмоқда (ҳозир унда жами муниципалитетларнинг ярмидан кўпроги иштирок этаётди). Унда иштирок этиш учун бу ҳақда ариза беришининг ўзи кифоя қилади: муниципалитет ўзининг экспериментга қўшилиш тўғрисидаги қарори ҳақида Ички ишлар вазирлигига хабар беради ва шундан сунг махсус муваққат қонунга мувофиқ ўзини ўзи бошқариш билан ўз эҳтиёжларидан келиб чиқиб эркин шуғуллана бошлайди. Эксперимент иштирокчилари муниципалитетларро ҳамкорлиқни амалга оширишда янада кенгрок эркинликка эга бўлади, айрим ижтимоий хизматларни хусусийлаштириш амалга оширилади, бухгалтерия ҳисобини юритиш соддалаштирилади.

Биринчи гуруҳга мансуб мамлакатларда фуқароларнинг ҳуқуқлари энг аввало уларнинг хусусий ва ижтимоий ҳаётга давлатнинг аралашувида ҳимояланишга бўлган ҳуқуқлари сифатида тушунилади. Маҳаллий жамоаларнинг муайян хизматларни зарурий ҳажмда танлаш эркинлиги барча фуқароларни ижтимоий нёзматлар тўплами билан тенг даражада таъминлаш истатигдан муҳимрок ҳисобланади.

Бунга АКШда мактаб таълимининг ташкил этилиши ёрқин мисол бўлиши мумкин. Бу мамлакатда биз кўнйкан умумий ваколатли маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органларидан ташқари махсус ваколатли маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари «мактаб кенгашлари» маъжуд. Мактаб округлари (АКШда уларнинг «сон» 15 мингга етади) графликлар ва муниципалитетлардан мустақил иш олиб боради. Мактаб кенгашлари ўз округида таълим сифати асосларини ишлаб чиқади, округ бюджетини тасдиқлайди, федерал ҳукумат ва штат ҳукумати таълим соҳасига ажратган субсидияларни тасарруф этади, ўқитувчиларни ёллайди ва уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини белгилайди. Шу тўғрисида ҳам бу ерда ҳудудий фарқлар жуда катта.

АКШдан фарқли ўларок, ижтимоий давлат андозаси сифатида машҳур бўлган Швецияни олсак, бу ерда ижтимоий хизматлар борасида ягона стандарт ҳукми сури-

шини, коммуналар фуқароларга тенг ҳажмда хизматлар кўрсатишини қутиш мумкин эди. Бироқ амалда бундай эмас. Мамлакат парламенти – риксдагга ижтимоий нафақалар тўғрисидаги қонун муҳокама қилинганда, ижтимоий муаммолар бўйича комиссия айрим инсоннинг «мақбул турмуш даражаси»га бўлган ҳуқуқини ҳимоя қилиш учун маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари тўлаши лозим бўлган нафақа даражасини ушбу қонунда белгилаб қўйишни таклиф қилди. Аммо бу таклиф коммуналар ўзини ўзи бошқариш эркинлигига эга эканлигига ишора билан рад этилди. Ижтимоий тенглик гоёларига содиқ эканликларига қарамай, шведлар аҳолига кўрсатиладиган ижтимоий хизматлар тўпламини бир хиллаштириш маҳаллий ўзини ўзи бошқаришининг эмас, балки умумий фаровонлик давлатнинг вазифасидир, деб ҳисоблайдилар.

Биринчи гуруҳга кирувчи мамлакатларда фискал эркинлик устувор аҳамият касб этади, бунда маҳаллий бюджетларнинг даромадларида маҳаллий солиқлар устуник қилади. Швед коммуналари ва ландстенинлари мустақиллиги энг аввало ўз солиқ базасига таянади. 1998 йил Канадада хусусий манбалар (қўчмас мулкка солинадиган солиқ, хизматлар учун тўланадиган ҳақ ва ҳ.к.)дан олинган даромадлар муниципал бюджетларда ўрта ҳисобда 71 фоизини, АКШда – 67 фоизини ташкил этган. АКШнинг кўпгина штатларида мактабларни қўллаб турш учун солиқлар (энг аввало қўчмас мулкка солинадиган солиқ)нинг ставкалари референдумда, яъни ҳатто маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан ҳам эмас, балки бевосита аҳоли томонидан белгиланади.

Иккинчи гуруҳ мамлакатларида маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органларининг ваколатлари қонун ва суд амалиёти билан муфассал белгиланади. Францияда маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари зарурий тақозо этмаган ижтимоий ёки иқтисодий тадбирларни ўтказганлик учун жазага тортилиши мумкин. Шундай қилиб, иккинчи гуруҳга кирувчи мамлакатларда маҳаллий ўзини ўзи бошқариш ваколатларига нисбатан муайян чеклашлар маъжуд бўлса-да, улар давлат таъсири доирасини чеклаш учун эмас, балки тадбиркорлик эркинлиги ва хусусий ташаббусни ҳимоя қилиш учун жорий этилган.

Германияда коммуналар бажарадиган вазифалар «ихтиёрий» ва «мажбурий»га ажратилади. «Ихтиёрий» вазифалар коммуна кенгашининг мутлақ ваколатларига кирради, яъни мазкур вазифаларни бажариш ёки бажармаслик масаласини коммуна кенгаши мустақил ҳал қилади. Бундай вазифалар қаторига аҳолини сув ва энергия билан таъминлаш, маданият, спорт ва ижтимоий таъминот масалалари кирради. «Мажбурий» вазифалар ерлар томонидан белгиланади, маҳаллий органлар ихтиёрида фақат уларни аниқ бажариш қолади. Бундай вазифалар қаторига, масалан, иморатларни режалаштириш кирради. Коммунанинг ўз молиявий ресурслари биринчи навбатда «мажбурий» вазифаларни ўзини ўзи бошқариш доирасида ҳал қилишга йўналтирилади; қолган маблағлардан «ихтиёрий» вазифаларни ҳал қилишда фойдаланилиши мумкин.

Шундай қилиб, айрим хорижий давлатларда фуқаролар маҳаллий ўзини ўзи бошқариш фаолияти ташкилий хусусиятлар тажрибасининг таҳлили хулосага келиш имконини беради, Ўзбекистон узок муддатли ва стратегик вазифаларни ҳал қилиш – халқ танлаган демократик ривожланиш йўлидан изчил олға босиш, ҳокимиятнинг қонунчилик, иқро ва суд тармоқлари ўрни ва аҳамиятини йўқайтириш қилиб фуқаролик жамияти қуриш, иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, шунингдек одамлар онгда демократик қадриятларни мустаҳкамлашда улкан ютуқларга эришиди. Буларнинг барчаси мамлакатда амалга оширилаётган ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий ислохотларнинг қонунчилик базасини, шу жумладан фуқароларнинг маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятига доир қонунчиликни босқичма-босқич ва изчил ривожлантириш ва такомиллаштириш билан бирга амалга оширилмоқда.

Дмитрий ОГАЙ, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти бўлим бошлиғи, юридик фанлар номзоди

ВАТАН РАВНАҚИ ЙЎЛИДА БИРЛАШАЙЛИК!

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўтказилаётган ўқув семинарларида қорхоналар, ташкилотлар ва муассасалар бошланғич ташкилотларининг 1400 нафар энг фаол етакчиси иштирок этаётди. Аньёнага кўра, жорий йилда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида уч қўнлиқ ўқув семинарлари ўтказилмоқда. Хусусан, бундай тадбирлар Навоий, Сурхондарё ва Сирдарё вилоятларида бошланди. Шу билан бир қаторда ўқув семинарлари доирасида «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг энг намунали бошланғич ташкилоти» республика кўрик-танлови вилоят бошқарушнинг қўлиблари ҳам аниқланмоқда.

«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати мутахассисларнинг таъкидлашича, ўтказилаётган тадбирлардан қўзланган асосий мақсад мамлакатимизда амалга оширилаётган ўзгаришлар ва ислохотларда ёшларнинг иштирокини қучайтириш, йигит-қизларимиз онгда юрт тақдирига дахлдорлик ва масъулиқ туйғусини мустаҳкамлаш, «Қамолот»нинг бошланғич ташкилотлари фаолиятини янада такомиллаштириш, илғор тажрибаларни омаллаштириш, ўзаро фикр алмашиш учун кенг имкониятлар яратишдан иборатдир.

Шуниси аҳамиятлики, тренинглр Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси ҳамда республикаимиз олий ўқув юртинларининг юқори малакали ўқитувчилари томонидан ўтказилмоқда. Ўқув машғулотларида «Қамолот»нинг дастури, низоми ва тузилмалари, бошланғич ташкилотларни ташкил этиш ҳамда уларнинг иш юритишида, ёшлар билан ишлашда ўзига хос психологик хусусиятларга тааллуқли барча масалалар муҳокама этилмоқда. Президентимиз Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон мустақилликка эришиш остоначиси» китобидан келиб чиқадиган вазифалар, шунингдек, давлатимиз раҳбари томонидан 2010 йил ноябрда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясини тарғиб қилиш ҳамда унинг моҳиятини тушуниришга алоҳида эътибор қаратишмоқда.

Жорий йилнинг ноябрь ойида Тошкент шаҳри ва вилоятида «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг мамлакатимиз қорхоналари, ташкилотлари ва муассасаларида фаолият юритаётган бошланғич ташкилотлари етакчиларининг республика форуми ўтказилади. Мазкур анжуманда ҳудудий ўқув семинарлари якунали сарҳисоб қилиниб, бошланғич ташкилотлар фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича таклиф ва тавсиялар, уларнинг фаолиятига доир ишлаб чиқилган янги дастурлар муҳокама қилинади. Бундан ташқари, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг энг намунали бошланғич ташкилоти» республика кўрик-танловининг қўлиб ва совриндорлари аниқланади.

Сардор ТОЖИЕВ,
ЎЗА муҳбири

Таълим

СЕМИНАРЛАР ДОИРАСИДА ЎТКАЗИЛМОҚДА

Мустақиллик байрамининг йитирма бир йиллигини муносиб нишонлаш бўйича барча олий ва ўрта таълим муассасаларида ички комиссия таркиби тузилади. «Тақдиримсан, бахтимсан, эркин ва обод Ватан!» деган эзгу ғояни ўзида муҳассам этган ташкилий-амалий, маданий-матририй, тарбиёт-ташвиқот ишлари бўйича чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди.

Унга кўра 2012 ўқув йилида сентябрь ойининг охиригача «Мустақиллик дарслари» машғулотлари бақаларият ва магистратура босқичларида ўқув режаси, қўшимча фанлар асосида, махсус курсларга ажратилган соатларда маърузалар ва семинарлар доирасида олиб боришмоқда.

Абу Райхон Беруний номидаги Техника университетида бўлиб ўтган «Мустақиллик дарслари»да Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, юридик фанлари доктори Ахтам Турсунов ва педагогика фанлари доктори Собир Турсуновлар мустақил тараққийот даврида эришилган натижалар, ислохотлар самарасини очиб беришга қаратилган қиёсий таҳлилий, ҳаётини мисоллар асосидаги ўзгаришлар, ёш иқтидорли талабалар томонидан қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида сўз юритдилар.

Шунингдек улар, ёшларнинг ўқиш, изланиш ва ўз устидалари ишлашлари учун барча қулайликлар маъжуд эканлигини ҳам таъкидлаб ўтидилар.

«Мустақиллик дарслари» доирасидаги машғулотлар ва анжуманлар ой охиригача гуруҳларда саккиз соат ҳажимда ўтказилади, — дейди университетнинг маънавият ва маърифат бўлими бошлиғи Турсунали Мамақубилов. — Дарслар, Президентимизнинг «Тарихий хотира ва инсон омили — буюк келахатимизнинг гаровиди» рисоласини ўрганиш бўйича яратилган ўқув дастури ва услубий ўқув қўлланма асосида юқори савияда ташкил этилмоқда.

АХБОРОТ СОАТЛАРИ

Айнан шундай мавзудаги дарслар Тошкент Архитектура ва қурилиш институтида ҳам қизин доирада олиб боришмоқда. «Мустақиллик дарслари»ни олиб борувчи педагог ва профессорлар, ўқитувчилар таркиби ўқув дастурида қўйилган масалаларни чуқур ва атрофлича таҳлил эта оладиган аниқ ва ижтимоий-иқтисодий фанлар мутахассислари орасида шакллантирилмоқда.

— Ой давомида олиб бориладиган дарсларни ишлаб чиқишда институтнинг ўзига хос аъёналари ва муҳим хизматларини акс эттиришга алоҳида эътибор қаратганмиз, — дейди ижтимоий-сиёсий фанлар кафедраси катта ўқитувчиси Шодия Саидалиева. — «Ахборот соатлари»да мустақил тараққийот даврида эришилган натижалар, ислохотлар самарасини тўлалигича ҳаётга татбиқ этган ҳолда, талабаларга тушуниришга, уларнинг онг ва теган тафаккурида ёрқин қўнлар тимсолани янада жонлантиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Гулчехра ДУРДИЕВА

Ёлқин Шамсиддинов (ЎЗА) олган сурат

LEX. Uz — ҚОНУНЧИЛИКДА ЯНГИ ИМКОНИАТ

Адлия вазирлиги томонидан ташкил этилган мазкур матбуот анжуманида, вазирлик мутасадди раҳбарлари, мутахассислар ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Тадбирда Lex.Uz тизимининг яратилиши ва унинг истиқболлари, уни ривожлантириш борасида амалга оширилган ишлар хусусида батафсил маълумот берилди. Вазирлар Маҳкамасининг «Қонун ҳужжатларини туркумлашни такомиллаштириш ва ҳуқуқий ахборотларни тарқатишни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан, Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси ташкил этилиб ундан интернет тармоғининг «Lex.Uz» сайти орқали фойдаланиш имкониятлари жорий этилди. Тизимнинг асосий мақсади юридик ва жисмоний шахсларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардан кенг фойдаланиш орқали аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, ҳуқуқий ахбо-

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида «Lex.Uz» — қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий тизимининг янги имкониятлари» мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

ротлар билан таъминлаш ишларини такомиллаштириш ҳисобланади. Унда ўзбек ва рус тилларида 1990 йилдан ҳозирги кунга қадар республикаимизда қабул қилинган қонунлар, кодекслар, ҳукумат қарорлари, Президент қарор ва фармонлари, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатлари ҳамда халқаро шартномалар ўрин олган.

Мазкур миллий тизимда йигирма беш мингга яқин норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар жойлаштирилган бўлиб, ҳозирда тизимга маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг норматив-ҳуқуқий тусдаги қарорлари киритиш ишлари ҳам олиб боришмоқда.

— Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасидан кенг фойдаланишни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, 2010 йил 1 январдан бошлаб барча қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасидан бегул фойдаланиш жорий этилди, — деди Адлия вазирлиги ахборот хизмати бошлиғи Тоҳир Саидбоев. — Бу эса қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий тизимининг янги босқичини бошлаб берди. Мазкур миллий тизим интернет тармоғи орқали норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардан бегул фойдаланиш имконини берувчи мамлакатимиздаги ягона ахборот тизими ҳисобланади.

Алиёр ОРИПОВ,
«Туркистон-пресс»

Алоқа

ЎЗБЕК ТИЛИГА ТАРЖИМА ҚИЛАДИ

«Васкур. Уз» сайтини ўзбек тилига таржима қилиш бўйича изланиш самарали якунланди. Яқиндан бошлаб ўзбек тилидаги алоқа ишга туширилди.

Мазкур янгилик қатор афзал томонларига эга. Айниқса, узоклашган маълумотларни захирали нусхалаш хизмати йўлга қўйилди. Муҳим маълумотлар, веб-сайтлар ва бошқа ресурсларнинг нусхасини сақлаб қолиш имконияти ҳам юзага келди.

Узоклашган захирали нусхалаш технологияси ташкилотларга ўзларининг муҳим маълумотларини ҳимоялаш учун кенг имкониятларни яратади.

ЁШ МУТАХАССИСЛАРГА ЙЎЛЛАНМАЛАР

Очиқ акциядорлик-тижорат «Алоқабанк» бўлимлари компьютер билимларини пухта эгаллаган 20 дан ортиқ ёш ходимга эга бўлди. Улар Миробод ва Юнусобод туманларида очилган филиалларда иш бошлашди.

Мирзо Улугбек информатика, Тошкент радиотехника, автоматика ва электроника, Ҳамза номидаги компьютер технологиялари касб-хунар коллежлари битирувчилари ўз ихтисослиги бўйича ишга жойлаштирилди. Яна қатор ёшлар ҳақидаги тўлиқ маълумотлар асосида ишлаш учун йўлланмалар берилди.

Республикаимиз алоқачилари соҳага онд яна бир ўқув қўлланмасидан фойдаланиш имкониятига эга бўлдилар. Бу китоб «Виртуал электроника» деб номланади.

ЯНА БИР ЎҚУВ ҚЎЛЛАНМАСИ

Унда аналог, рақамли ва куч электроникаси асбоблари ва қурилмаларини компьютерда моделлаш масалалари ва тадқиқ қилиш воситалари батафсил ёритилган. Компьютердан мустақил фойдаланувчилар учун ҳам бу нашр фойдалидир.

Аҳмад ОБИДОВ

ЭКОТИЗИМНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ ЙЎЛИДА

Марказий Осиё бўйича минтақавий Экологик Марказ томонидан шахримиздаги «Гранд мир отель» меҳмонхонасида «Экотизим хизматлари учун рағбатлантириш» (ЭХУР): Ўзбекистонда экотизимни сақлаб қолиш учун инновацион иқтисодий инструмент» мавзuida тренинг ўтказилди.

Вазирликлар, корхона ва ташкилотлар, жамоат ташкилотлари ҳамда ОАВ вакиллари иштирокидаги ушбу тадбирни Марказий Осиё бўйича минтақавий Экологик Марказнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Толиб Султонов кириш сўзи билан очди ва олиб борди.

Т. Султонов Марказий Осиё бўйича минтақавий Экологик марказ мутахассислари Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, «ЭКО-САН» халқаро жамоат фонди билан ҳамкорликда ўтказилган бу тадбирдан мақсад «Экотизим хизматлари учун рағбатлантириш» (ЭХУР) тушунчасининг механизмини кенгайтириш ва унинг Ўзбекистон экотизимини барқарор сақлаб қолишдаги имкониятлари ҳақида фикр алмашишдан иборатлигини таъкидлади.

Таъкидлаш жоизки, Қозоғистоннинг Алмати шаҳрида жойлашган Марказий Осиё бўйича минтақавий Экологик марказ кейинги 3 йил мобайнида «Экотизим хизматлари учун рағбатлантириш» (ЭХУР): инструментини Марказий Осиёда таъкид этиш ва ҳаракатга келтириш Дастурини амалга ошириб келмоқда.

Кейинги 5 йил ичида Марказ Ўзбекистон, Тожикистон ва Озарбойжонда: а) Экотизим ва ЭХУР соҳасидаги тушунчаларни кенгайтириш бўйича ишларни давом эттириш; б) ЭХУР соҳасидаги маҳаллий тажриба ва амалиёт сонларини ошириш; в) ЭХУР соҳасидаги миллий сиёсат ва директиваларнинг ривожига

ҳисса қўиши каби стратегик йўналишларда иш олиб бориш орқали ўз фаолиятини кенгайтиришни режалаштирган.

Тадбир Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманида Угом-Чотқол Миллий табиий боғида давом этди. Тренинг иштирокчилари Бурчмулла тоғ қилиғидаги аҳоли, фермер хўжаликларининг Угом-Чотқол Миллий табиий боғи билан ҳамкорликда ҳудудда ҳаёт тарзини яхшилаш ҳамда экотизимни сақлаш борасида ЭХУР усулидан фойдаланишнинг афзалликлари ҳақида маҳаллий ҳокимият, фермерлар, туризм соҳаси, ўз-ўзини бошқариш, жамоат ташкилотлари вакиллари билан мулоқотда бўлишди. Экотизимни сақлаш ва унда иштирок этиш борасида фикр алмашдилар ва ушбу аниқ кўргазмали мисол асосида барча иштирокчилар тест саволларига жавоб тренингда иштирок этдилар.

Қизиқарли ва фойдали ушбу тадбир натижаси бўйича иштирокчиларга Марказий Осиё бўйича минтақавий Экологик марказ ва унинг Ўзбекистондаги ваколатхонасининг сертификатлари «Эдельвейс» оромгоҳида топширилди.

Тадбирда иштирок этган давлат ва нодавлат ташкилотлари, экологияга оид муассасалар, ОАВ вакиллари, айниқса маҳаллий вакиллар ЭХУР соҳасининг Ўзбекистонда ҳам ўрин топиши ва ривожланишига имкони борлигини таъкидлаб ўтдилар.

Даврон НУРМАТОВ

Шайхонтохур туманидаги Маннон Уйғур номли маҳаллада 800 та оилада 5100 нафар аҳоли аҳил ва ҳамжиҳатликда истиқомат қилади.

Мурувват

ФАОЛЛАР САЎЙ-ҲАРАКАТИ БИЛАН

Маҳаллада барча муаммолар оқсоқол ва фаоллар ҳамкорлигида доимо ижобий ҳал этиб келинади. Энг муҳими, маҳаллада истиқомат қилувчи Р. Набиев, Э. Кулаҳмедов, О. Содиков, С. Раҳимова, Ҳ. Зуннунов каби тадбиркорлар турли-туман тадбирларни ўтказиш, қурилиш ва ободонлаштириш ишларида баҳолиқудрат кўмак бериб келишади.

Маҳаллада 19 та кам таъминланган оила бўлиб, фаоллар доимо улар ҳолдан хабар олиб туришади.

Куни кеча «Мустақкам оила йили» да маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдусамад Ишмухамедов, раис ўрин-

босари Тохир Назаржонов, хотин-қизлар Кенгаши раиси Мавлуда Хидоятова, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи Ақида Музрабекова ва маслаҳатчилар саъй-ҳаракатлари билан яна бир хайрли ишга қўл урилди. Маҳалла гузарида тадбиркорлар муруввати билан кам таъминланган оилаларда истиқомат қилувчи ўн нафар боланинг суннат ўйлари ўтказилди. Тумандаги маданият уйлари бадиий-ҳаваскорлари ижросида куй-қўшиқлар тадбирга ўзгача файз-тароват бағишлади.

Ўзбекистон Республикаси илмий-техникавий ва тиббиёт марказий давлат архиви 1962 йил 2 июнда ташкил топган бўлиб, Марказий Осиёда ягона ва республикада етакчи архивлардан бири ҳисобланади.

Архивда илм, фан, техника, sanoat, қурилиш, транспорт, конструкторлик, рационализаторлик, ирригация, илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтларининг ҳамда тиббиёт соҳасининг ривожланиш тарихига оид ҳужжатлар сақланади. Бу ҳужжатлар архивимизнинг асосий қисmini ташкил этади. Шулар қаторида архивда илмий-техникавий ва тиббиёт ва бошқа соҳаларга оид бўлган шахсий таркиб ҳужжатлари ҳам мавжуд.

Шу ўринда, шахсий таркиб ҳужжатларини қандай ҳужжатлар ташкил этишини тушунириб ўтмоқчимиз. Шахсий таркиб ҳужжатларига асосан – фуқароларнинг меҳнат фаолиятини тасдиқловчи буйруқ китоблари, Т-2 карточкалари, шахсий варақалари, ойлик маош китоблари, меҳнат дафтарчалари киради.

Мана шу шахсий таркиб ҳужжатлари асосида архив ходимлари фуқароларга уларнинг муносабатлари бўйича архив маълумотномалари бериш ишларини ҳам бажарадилар. Фуқароларнинг қабулини олиб бориш учун архивимизда ҳамма шарт-шароитлар мавжуд. Қабул белгиланган кун ва соатларда, фуқароларга қулай вақтда олиб борилади. Фуқаролар қабули махсус, қабул учун жиҳозланган хонада амалга оширилади.

Архивимиз сақловига топширилмаган ҳужжатлар юзасидан фуқароларга тавсиялар беришга, уларга ана шу ҳужжатларни топишда илоҳи борица ёрдам беришга ҳаракат қилинади.

Фуқаролар муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 13 декабрда қабул қилинган «Фуқаролар муносабатлари тўғрисида»ги Қонунига асосан бажарилади. Бу қонун фуқароларнинг давлат корхоналари, муассасаларига қилган муносабатларини тартибга солиди.

ЧЕХИЯДА ЎЗБЕК САНЪАТИ КЎРГАЗМАСИ

11 сентябрда Чехия пойтахтида замонавий ўзбек санъати кўргазмаси ўз иштини бошлайди. Бу кўргазма ўзбек-чех савдо-саноат палатаси томонидан Чехиянинг Ўзбекистондаги элчиси Гинек Пэйхи ва Праганинг шаҳар округи старостаси Летяна Олдрих Лненичка ташаббуси билан ташкиллаштирилди.

Кўргазма экспозициясида ёш ўзбек скульптори ва муассари Юлдуз Фаррухзода ва таниқли скульптор ва график Гулзор Султоноваларнинг ижод намуналари Прага шаҳри аҳолиси ва меҳмонлари эътиборига ҳавола этилади.

Чехиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси маълумотларига кўра, кўргазма Прагадаги Aeо Trade акциядорлик жамияти биносида ташкил этилиб, 11-13 сентябрь кунлари давом этади ва замонавий ўзбек санъати дурдоналарини чехиялик санъат муҳлисларига тақдим этади.

«Туркистон-пресс»

Архивлар фаолиятдан

ҚОНУН ИЖРОСИ ЙЎЛИДА

лиф ва шикоят уларнинг вакиллари томонидан қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда берилиши мумкин.

Архивга маълумотнома олиш учун келган фуқаролар ўзларининг шахсларини тасдиқловчи ҳужжат (паспорт, ёки нусхаси), меҳнат фаолиятини тасдиқловчи меҳнат дафтарчаси (ёки нусхаси) билан муносабат қилишлари талаб этилади. Кўпинча фуқаролар меҳнат дафтарчаларини йўқотган бўлишди, бу ҳолатда паспорт билан муносабат этишлари мақсадга мувофиқдир.

Фуқаролар сўров-аризалари бўйича меҳнат фаолияти (иш стажини) тасдиқловчи, иш ҳақи (ойлик маоши) тўғрисида, сайлов лавозимига сайланганлиги, мукофотлар олганлиги ҳақида, даволинишда бўлганлиги, таълим олганлиги ҳақида, фуқаролик ҳолати, меҳнат ва мулк ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари тўғрисида маълумотлар олишлари мумкин.

сиблик бўлса «ҳужжатда шундай» сўзлари билан изоҳланади.

Масалан, фуқаронинг паспортида кўрсатилган фамилияси, исми ёки отасининг исми архив ҳужжатда ўзгарган ҳолда учраса, биронта ҳарфи нотўғри ёзилган бўлса, айтилиб, Файзиевнинг ўрнига Пайзиев ёзилган ва шунга ўхшаш тафовутлар бўлса «ҳужжатда шундай» деб изоҳ берилади. Шу ва шунга ўхшаш бошқа хато ёки тафовутларни тўғрилаш ман этилади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, фуқароларнинг фамилиялари, манзиллари ва имзолари бўлмаган муносабатлар аноним ҳисобланади ва архив томонидан кўриб чиқилмайди.

Дилбар ЗОКИРОВА,

Ўзбекистон Республикаси илмий-техникавий ва тиббиёт ҳужжатлари марказий давлат архиви директори

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР / РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«RESPUBLIKA MULK MARKAZI» ЁАЖ ОЧИҚ ТАНЛОВ САВДОСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!

Очиқ танлов савдосига ТИФ «Миллий банк»нинг қуйидаги корхоналар устав фондидagi 100 фоиз банк улушлари қўйилмоқда:

№	Танловга қўйилган объект	Корхона жойлашган манзил	Сотувга қўйилган улуш (%)	Закалат миқдори (%)	Бошлангич баҳоси (Сўм ёки АҚШ долларлари)	
					Сўм	АҚШ доллари
1	"KESHMARBLE" МЧЖдаги улуш	Қашқадарё вилояти, Китоб тумани, Наҳим Нугаев кўчаси, 11-уй.	100 фоиз	10 фоиз	2 016 633 000	1 093 915,38
2	"GAZALKENT STONE" МЧЖдаги улуш	Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, Ҳазалкент шаҳри, Мармар кўчаси, 1.	100 фоиз	10 фоиз	5 380 000 000	2 918 361,81

Танлов савдоларида иштирок этиш учун талабгорлар ўрнатилган тартибда тўлдирилган буюртманомалари «Respublika Mulk Markazi» ЁАЖга тақдим қилинган ва закалат тўғрисидаги келишувга асосан мазкур эълонда белгиланган миқдордаги закалат пулни савдо ташкилотчисининг ОАИТБ «Ипак йўли» Сағбон филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлайдилар: х/р: 20210000300571452114, МФО: 01036, ИНН: 200933850. Ўзбекистон Республикаси норезидентлари томонидан закалат тўловини эркин муомаладага валюта (АҚШ долларлари) да ёки миллий валюта (сўм)да амалдаги қонунчиликка мувофиқ тўланади.

Танлов ўтказиш қоидалари, танлов шартлари ва танлов таклифи шаклини ўз ичига олган танлов ҳужжатлари «Respublika Mulk Markazi» ЁАЖга белгиланган тартибда тўлдирилган ва имзоланган муносабатнома билан биргаликда тўлов амалга оширилганлигини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси тақдим этилгандан сўнг олиниши мумкин. Танлов ҳужжатларининг нархи савдо ташкилотчиси томонидан белгиланади.

Танлов таклифларини қабул қилиш муддати 2012 йил 5 октябрь Тошкент вақти билан соат 18:00да тўхта-тилади (таклифлар тушмаган тақдирда танлов савдолари 2012 йилнинг 15, 22 ва 29 октябрь кунлари соат 15:00 да такроран ўтказилади, такрорий савдоларга танлов таклифларини қабул қилиш учун олдин соат 18:00 да тўхтатилади).

Танлов таклифлари тақдим этилган конвертларни очиб ва танлов савдосини ўтказиш 2012 йил 8 октябрь Тошкент вақти билан соат 15:00да «Respublika Mulk Markazi» ЁАЖ мажлислар заллида (4-қават) амалга оширилади. Таклифларни очиб вақтида танлов ўрнатилган тартибда қатнашаётган сармоядорларни ёки уларнинг ваколатли вакиллари иштирок этишлари мумкин.

Савдода энг мақбул таклиф қиритган талабгор танлов ғолиби деб топилади. Тўловларни амалга ошириш тартиби: Танлов ғолиби улушнинг сотилиш баҳосидан 15 фоиз миқдордаги маблағни савдо ўтказилгандан сўнг бўнак пули сифатида, қолган қисmini эса олди-соти

шартномасида белгиланган муддатларда сотувчининг ҳисоб рақамига тўлашни шарт.

Объект миллий валютада бўлиб-бўлиб тўлаш шарт билан сотилган тақдирда, сотиб олиш қийматининг миллий валютадаги қолдиқ қисмига Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг қайта молиялаштириш ставкаси бўйича фоиз ҳисобланади.

Объект хорижий валютада (ёки унинг эквивалентида) бўлиб-бўлиб тўлаш шарт билан сотилган тақдирда, сотиб олиш қийматининг қолдиқ қисмига Банкнинг АҚШ доллари учун базаси бўйича фоиз ҳисобланади.

Ҳужжатларни расмийлаштиришда зарур бўладиган давлат божи ва бошқа харажатлар харидор маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Танлов савдолари ўтказилиши ва танлов ҳужжатларини тўлдирлиш билан боғлиқ бўлган барча масалалар бўйича муносабат учун манзил: 100175, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, 1-Қорақамиш кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-79-52. www.rmm.uz.

ФТИЗИАТР ВА ПУЛЬМОНОЛОГЛАР АНЖУМАНИ

Пойтахтимиздаги Ўзэкспомарказда «Фтизиатрия ва пульмонологиянинг долзарб муаммолари» мавзuida икки кунлик Республика илмий-амалий анжумани ўз иштини бошлади.

Анжуман Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги, республика ихтисослаштирилган фтизиатрлари ва пульмонологлари илмий-тиббиёт жамияти ва Марказий Осиё пульмонологлари ассоциацияси ҳамкорлигида ташкил этилди.

Мамлакатимизда ҳозирги вақтда дунё микёсида кенг тарқалган ва мутахассисларни ташвишга солаётган ўпка касалликлари илк босқичларида аниқлаш, ташхислаш ва даволашни такомиллаштириш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда. Анжуман тиббиёт тизимида бу йўналишда муқобил тактика ва стратегияни ишлаб чиқиш, эришилган илмий-амалий тажрибаларни таҳлил қилиш масалаларига бағишланди.

Мустақиллик йилларида Соғлиқни сақлаш тизимида аҳоли ўртасида нафас олиш органлари хасталиклари профилактика қилиш ва даволашга қаратилган қатор ҳукумат қарорлари қабул қилинди. «Аҳолини сил касаллигидан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонун шунлар жумласидандир. Бу Қонун юртимизда фтизиатрия соҳасида амалга оширилаётган фаолиятда муҳим дастуруламал бўлди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йилдаги фармони ва қарори, Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йилдаги қарорига биноан 10 та турли янги ихтисослаштирилган марказлар қаторида Республика ихтисослаштирилган фтизиатрия ва пульмонология илмий-амалий тиббиёт маркази ҳам ташкил қилинди. 2011 йил давомида бу марказ ҳудудда улкан таъмирлаш ва капитал қурилиш ишлари олиб борилди. 2011 йилнинг 25 ноябрида мазкур марказнинг тантанали очилиш маросими ўтказилиб, ЖССТнинг Европа бюроси минтақавий директори Жужанна Якобс иштирок этди ва мамлакатимизда соғлиқни сақлаш борасида ўтказилаётган ислохотларга юқори баҳо берди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йилда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида 2011-2015 йилларда сил касаллигини камайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига асосан касаллиқнинг аҳоли ўртасида кенг тарқалишининг олдини олиш ва даволаш-профилактика ишларини кучайтириш бўйича кенг қамровли ишлар амалга оширилди. Хусусан, 2011 йилда республикамизнинг саккизта фтизиатрия муассасасида таъмирлаш-тиклаш ишлари тугалланди. 2012 йилда эса бундай ободончилик ишлари вилоятлардаги 13 та муассасаларда ҳам олиб борилмоқда.

Анжуманда юқорида айтиб ўтилган ислохотлар ва уларга жавобан амалга оширилган ишлар чуқур таҳлил қилинди. Анжуман доирасида «Ҳозирги вақтдаги сил ва ўпка касалликлари қарши кураш стратегиясининг устувор йўналишлари» мавзусидаги Планер ва олти та секциявий йиғилиш, сил профилактика юзасидан иккита семинар, силни ташхислаш борасидаги мастер-класслар ташкил этилади. Бу тадбирларда республикамиз тиббиёт муассасаларининг мутахассис-ходимлари иштирок этади.

Анжуманнинг тантанали очилиш маросимида ҳаюнда танилган фармацевтика компанияларининг дори-препаратлари кўргазмалари намойиш этилмоқда.

Манзура БЕКЧОНОВА,
«Туркистон-пресс»

«ЯГОНА ОЙНА» ТАМОЙИЛИ АСОСИДА

Мамлакатимизда «Ягона ойна» тамойили асосида ишлайдиган савдо офислари сони йил сайин тартиб ортимоқда. Жумладан, 2011 йил охиригача 50 та «Узтелеком» савдо офиси фойдаланишга топширилди.

Бу эса «Ўзбектелеком» акциядорлик компаниясига фаол жамоат фаолиятини юритиш имконини берди, — дейди компания бош директори М. Махмудов. — Айна вақтда буларнинг ҳаммаси мамлакатимизнинг раванқ топишига қаратилган муҳим ижтимоий вазифага эгаллигини кўрсатади.

«Ягона ойна» тамойили асосида савдо офисларида ҳар қандай абонент телефония, ажратилган линия бўйича эса интернет симсиз телефония хизматлари, мобиль интернет каби хизматларни бир жойда, бир оператордан олиш имкони тугилди. Бутун мамлакат бўйлаб «Ягона ойна» тамойили бўйича яна 80 та савдо офисини фойдаланишга топшириш лойиҳаси ҳам илҳол олиб боришмоқда.

Анвар ВАЛИЕВ

Республика олимпия заҳиралари теннис мактаби кортларида мукофот жамғармаси 220 000 АҚШ доллари бўлган «Тошкент опен – 2012» халқаро теннис турнири бошланди. Хотин-қизлар иштирокида ҳар йили мунтазам ўтказилаётган мазкур турнир ўн тўртинчи маротаба ташкил этилмоқда.

«Toshkent Open — 2012»

ҲАМЮРТЛАРИМИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ

1999 йилда асос солинган «Тошкент опен» халқаро турнирининг йилдан йилга нуфузи ошиб бормоқда. Мусобақа тарихида ҳеч бир спортчига икки маротаба галаба қозониш насиб этмаган. Бу беллашувларнинг кескин ва мурасасиз ўтишидан далolat беради.

— Ўзбекистонда барча спорт турлари каби теннис ҳам жадал ривожланмоқда, — деди турнир директори С.Утрапати. — Юртингизда нуфузли халқаро турнирларни юқори даражада ўтказиш борасида бой тажриба тўпланган. Бу йилги мусобақада қатнашиш учун Тошкентга келган теннисчилар орасида ўз олдида юқори мақсадларни қўйган спортчилар кўп.

«Тошкент опен — 2012» мусобақаси қатнашчилари орасида Моника Никулеску, Урсула Радванска, Ализе Корнет, Магдалена Рибарикова, Бояна Яновски, Александра Панова каби жаҳон рейтингда кучли юзлик-

ка кирувчи теннис усталарининг борлиги турнир савияси юксалаётганидан далolat беради. Асосий тўр беллашувларида ҳамюртларимиздан тўрт нафари голиблик учун куч синашди.

Кеча супервайзор Мартина Луткова қуръа ташлаш йўли билан мусобақада иштирок этаётган теннисчилаларини саралаб олди. Қуръа натижаларига кўра икки ҳамюртимиз — Сабина Шарипова ва Влада Якишбарова дастлабки босқичдаёқ кортда ўзаро куч синашди. Биринчи босқичнинг энг қизиқарли учрашувларидан бири Нигина Абдураимова ва россиялик Виталия Диатченко ўртасида бўлиши кутилмоқда. Турнирда юқори натижаларга эришишни ўз олдида мақсад қилган яна бир теннисчимиз Оқгул Омонмуродова эса россиялик Нина Братчикова билан куч синашди.

Жавоҳир ТОШХҲАЙЕВ

Фестиваллар

ДЎСТЛИК АЛОҚАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Айни кунларда юртимизда Энг азиз ва энг улуг байрам мадҳини тараннум этишга бағишланган табирлар бўлиб ўтмоқда. Хусусан, Ўзбекистон хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари Кенгаши томонидан мустақиллигимизнинг 21 йиллик қутлуғ санаси ва «Мустаҳкам оила йили»га бағишлаб аънавий «Тасанно — 2012» Халқаро миллий таомлар фестивали ўтказилди.

Пойтахт марказида жойлашган кўркем «TASHKENT PALAS New» меҳмонхонасида ўтказилган табирда Ўзбекистонда фаолият юритаётган кўплаб хорижий давлатлар элчилари ва элчихона ходимлари, республикамиздаги нуфузли ташкилотлар раҳбарлари, Дўстлик жамиятлари раислари, Кенгашнинг вилоят бўлимлари директорлари иштирок этдилар.

Табирда меҳмонлар Ҳиндистон, Индонезия, Туркия, Германия, Ўзбекистон, Чехия, Жанубий Корея, Миср, Малайзия, Қирғизистон, Озарбойжон, Туркманистон, АҚШ, Покистон, Польша, Украина давлатларининг миллий таомлари билан танишадиган ташқари ўша халқларнинг урф-одатлари тарихи ва маданиятидан ҳам бохабар бўлдилар.

Аънавий фестивалнинг ўтказилишидан асосий мақсад — халқлар ўртасидаги дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашдир. Танловнинг айнан моҳиятини тайёрланган таомлар орқали дўстларнинг бир-бирларига самимий ёндошишлари, илиқ муносабат ўрнатиб, ўзаро ҳамжиҳатлигини ривожлантириш ташкил этади.

Тажрибали мутахассислар ҳисоб-китобларидан сўнг танловнинг олий соврини — Гран при Сурия мамлакатига насиб этди. Биринчи ўринни индонезияликлар

эгаллашди. Ўзбекистон, Германия, Ҳиндистон, Қирғизистон ва бошқа мамлакатлар миллий санъатлари акс этган концерт дастури ҳам йиғилганларга манзур бўлди.

Тайёрлаган таомлари билан миллатлар тарихи, маданияти ҳамда урф-одатларини халқ дипломатияси йўли билан дунё халқларини яқиндан таништиришга ҳисса қўшган моҳир ошпазларга «COCA COLA», «FONON», «OZBEKISTON YELLOW PAGES», «ALOKOZAY», «The Park Turon», «Tashkent Palace», «EUV», «Green world», «Ofisse market», «Gilden Hill», «Torento», «O'INHOJF» ҳамда кўплаб дўстлик жамиятлари томонидан қимматбаҳо совғалар, медалъ ва дипломлар тақдим этилди.

Дилмурод ИСМОИЛОВ
Алексей Попов
олган суратлар

Юрак-қон томир тизимида ўзгаришлар пайдо бўлади. Юрак олдин секин уради, беморларнинг юзи кўриб, бадани оқариб кетади. Қон босими тушиб кетиши мумкин.

Умумий неврологик белгилар. Бунда қўл-оёқлар ва бўйнидаги нерв-мускул аппарати фаолиятининг бузилиши натижасида бемор бошини ушлаб олмайди, оёқ-қўллар мускуллари ҳам ўз функцияларини бажармайди.

Шуни айтиб ўтиш керакки, юқоридаги симптомлар кўзга ташланиб турганида, беморнинг ҳуши жойида бўлади.

Беморлар зудлик билан юқумли касалликлар шифохонасига ётқизиши керак. Шойилинчи равишда шифохона шароитида беморларга ботулизмга қарши зардоб юборилади. Кейинги даво чоралари бу бемор ошқозонини дезинтоксикацион даво сифатида эритмалар юбориш, антибиотиклар беришдир. Буларнинг барчаси албатта шифохона шароитида шифокор кўрсатмаси ва назорати остида бажарилади. Ботулизм касаллигини ўй шароитида даволаб бўлмайди.

Касалликнинг профилактикаси шундан иборатки, озиқ-овқат маҳсулотлари сақланадиган омборхоналар қаттиқ санитария назорати остида бўлиши керак. Колбаса, консерва тайёрлаш, массаликларни тузлаш, қуритиш жараёнларида айниқса санитария қоидаларига риоя қилишга жиддий эътибор бериш зарур. Қопқоғи кўпчиган консерва маҳсулотларини истеъмол қилиш қатъий манъ этилади. Уларни йўқотиш зарур...

С. ШАМСУТДИНОВ,
шаҳар 1-сон юқумли касалликлар шифохонаси шифокори

Футбол

ТАШРИФ САМАРАЛИ ЯКУНЛАНДИ

Мамлакатимизда спортнинг барча турлари қатори миллионлар ўйини — футбол ривожини йўлида амалга ошириладиган ислохотлар албатта ўз самарасини бермоқда.

Қувонарлиси шундаки, футболни янада оммалаштириш мақсадида амалга оширилаётган вазифалар хорижлик мутахассисларни ҳам бефарқ қолдирмапти.

Яқинда пойтахтимизга ташриф буюрган Осиё футбол конфедерациясининг маҳсул комиссияси аъзолари мамлакатимиз профессионал футбол лигасида қатнашаётган 12 та клубнинг фаолияти билан яқиндан танишиб, ўз хулосаларини баён қилишди. Осиё футбол конфедерациясининг вакиллари билан футболга кўра «Бунёдкор» ҳамда «Пахтакор», «Насаф» жамоалари ҳақиқатан ҳам профессионал клублар ҳисобланади. Муҳими, бу жамоалар стадионлари ҳам халқаро талабларга жавоб бера олади. Шунингдек, мазкур командаларда ёш футболчиларни катта футболга тайёрлаш ишлари яхши йўлга қўйилган. «Локомотив», «Бухоро» жамоалари стадионлари ҳам анча яхши таъмирланган. Ушбу стадионлардаги айрим камчиликлар бартараф этилса бемалол халқаро миқёсдаги учрашувларни ўтказиш имконияти бор. Ана шуларни ҳисобга олиб мамлакатимизнинг тўртта жамоаси жорий йилги мавсумда Осиё чемпионлар лигасида иштирок этди. «Бунёдкор» жамоаси Осиё чемпионлар лигаси турнирининг чорак финал мусобақасида қатнашмоқда. Қувонарлиси шундаки, Осиё футбол конфедерацияси вакиллари мамлакатимизда болалар футболга бериладиган эътиборга юқори баҳо беришди. Яқин келажақда миллий терма жамоамиз албатта ўзининг ёрқин ўйинлари билан қитъа шарафини муносиб ҳимоя қилишни хорижлик футбол мутахассислари алоҳида таъкидлашди.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ

Ботулизм орқа мия ҳамда узунчоқ мианинг зарарланишига хос симптомлар билан таърифланадиган оғир токсик юқумли касалликдир.

Бу касалликни «Clostridium botulinum» деб аталадиган спора ҳосил қиладиган анаэроб микроб кўзгатади. Ботулизм микробининг асосий манбаи қорамол, қўй ва эчкилар, шунингдек, сувда яшайдиган ҳайвонлар (балиқлардир). Ҳайвонлар ахлати билан ташқарига чиқадиган микроблар споралар ҳосил қилади, споралар эса йиллар давомида ҳалок бўлмайди.

Ботулизм инсонларга айнан ана шу споралар билан ифлосланган озиқ-овқатлар ёки масалликларни истеъмол қилганда юқиши мумкин. Касаллик кўпинча қўзиқорин, хўл мевалар ва сабзавотлардан ўй шароитида санитария ва гигиена қоидаларига риоя қилмай тайёрлаган консерва маҳсулотларини истеъмол қилиш натижасида бошланади. Консерва банкасида ботулизм токсинлари бўлса, одатда банка қопқоғи кўпчи кўтарилиб туради. Консерва банкасининг ичида анаэроб шариот бўлгани учун ботулизм споралари тезда кўпая бошлайди.

Касалликнинг инкубацион даври 2-12 соат давом этади. Камдан-кам ҳолларда 8-10 кунгача чўзилиши мумкин. Организмга қанча кўп токсин кирса, инкубацион даври шунча қисқа бўлади ва касаллик оғир ўтади.

Касаллик одатда тўсатдан бошланади. Беморлар кўнгли айниб, қайт қилади, боши оғрийди ва айланади. Дармони қуриб, қўл-оёқлари бўшашиди. Қорни оғрийди, қабзият бўлиб, беморнинг қорни дам бўлиб туради.

Тезлик билан ушбу касалликка хос бўлган белгилар пайдо бўлади. Бўлар қуйидагилар:

Офтальмоневрологик ёки офтальмолегиқ симптомлар. Бу белгилар кўз соққаси ички ва ташқи мускулларининг зарарланиши натижасида пайдо бўлади. Беморларнинг кўзи хиралашиб, атрофни

Мутахассис маслаҳати

БОТУЛИЗМДАН САҚЛАНИНГ

худди туман қоплагандек сезади. Буюмлар хира бўлиб кўринади. Кўз қовоқлари осилиб тушади, беморлар кўзига ҳамма нарсалар иккита бўлиб кўринади.

Фагонозоглоссоневрологик симптомлар. Бунда сўлак беши фаолияти ишдан чиқади, оғиз бўшлиғи, бурун йўллари ва халқум қакраб, бемор ташна бўлади, суюқлик ичгани билан ташналик босилмайди. Бемор овқат юта олмайди. Ейилган овқат кекирдакча тушиб, бемор қалқиб кетаверади.

Фоноларингоневрологик симптомлар. Беморнинг овози олдин хириллаб, кейин эса бутунлай чиқмай қолади. Бемор сўзларни аниқ ва тиниқ таллаффуз қила олмайди, димоғи билан гапирари.

Нафас бузилишига оид симптомлар. Беморлар тез-тез нафас олади. Нафас мароми бузилади. Ҳаво етишмаслиги оқибатида бемор безовталанади, ярим ўтирган ҳолатда бўлади.

Манзилимиз: 100029,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кучаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:
Эълолар: 233-28-95,
236-57-65. факс: (371) 232-11-39

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади
Нашр кўрсаткичи — 563

Бизнинг электрон манзили:
vto2007@mail.uz

Буюртма Г- 941

2007 йил 19 январда Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот бошқармасида
02-1-рақам билан руйхатга олинган

Ҳажми — 2 босма табоқ, офсет усулида босилади.
4919 нусхада босилди.
Қўғоз бичими А-2

Топшириш вақти: 13.00

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки
«Тошкент почта»га — 233-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Нашр учун масъул
Д. Исроилов

Босишга топширилди: 14.20

МАШРИҚЗАМИН — ҲИКМАТ БЎСТОНИ

Юзини булут тўсгани қуёшнинг сўнгани эмас.

Дунё қарама-қаршиликлар бирлигидан иборат экан, яхшининг ёмонга, ёмоннинг эса яхшига дуч келиши табиий.

Умр — азоб ичра ўсган бахт гули.

Ҳаётнинг ўзи тилинга иқрорни келтириб қўяди.

Нодон тўғри гапни ҳам эгрига буради.

Тасаввур тафаккур даражасига боғлиқ.

Жонли ҳаётнинг қаршисида руҳсиз ўтириш уятдир.

Узоқни кўзлаган ора йўлда қолмайди.

Ким билан бирга бўлсанг, ўшанга тенгсан.

Табиатан тушкун кимсага таъсир ўтказиш қийин.

Одамларнинг гап-сўзларидан кўрсанг, ҳеч нима қилмаслигинг керак.

Бир хил муҳтда ҳам ҳар хил тарбия олиш мумкин.

Қатъиятсизни синдириш осон.

Буюклик оддийликда.

Кишининг умиди ўлгунча ўзи ўлгани афзал.

Мақсади бошқа-бошқа кишиларнинг йўли тутатиб кетиши қийин.

Совуқ муносабат — огоҳлик кўнги-роғи.

Эътироф ҳамиша кишига хуш ёқади.

Такдир бу инсоннинг эришгани ё эришмагани.

Омонат бахт бахтсизликка тенг.

Нафсингни тинчитмай ўзинг тинчи-майсан.

Одамларнинг ўзи ичида гап сақлол-майди.

Йилларни аямай совурган дақиқа-ларга зор бўлади.

Қаноатсизлик инсонни емиради.

Ичи қора одамда қасос туйғуси куч-ли бўлади.

Худбинга дунё бир тарафу ўзи бир тараф.

Инсон ўз ожизлигини такдирга тўнкаб қўя қолади.

(Давоми бор)

Ўзгидромет
ХАБАР ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳрида 11 сентябрь кунини ҳаво вақти-вақти билан ўзгариб туради, ёгингарчилик бўлмайди. Шарқдан секундида 5-10 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат ке-

часи — 16-18, кундузи — 33-35 даража иссиқ бўлади. Ўзгидрометнинг мониторинг хизмати маълумотида кўра, 11 сентябрь Тошкент шаҳри об-ҳаво шароити шаҳар ҳаво муҳитида зарарли моддаларнинг сақланиб қолишига имконият яратди, тағмиқдори паст бўлади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ

9 772010 122019

Бизнинг электрон манзили:
vto2007@mail.uz

Буюртма Г- 941

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади
Нашр кўрсаткичи — 563

Ҳажми — 2 босма табоқ, офсет усулида босилади.
4919 нусхада босилди.
Қўғоз бичими А-2

Топшириш вақти: 13.00

Нашр учун масъул
Д. Исроилов

Босишга топширилди: 14.20

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонаси. Корхона
манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Бош муҳаррир
Ақмап АҚРОМОВ